

NAUJIENOS
THE LITHUANIAN DAILY NEWSPUBLISHED BY THE LITHUANIAN NEWS PUB. CO., INC.
1739 South Halsted Street, Chicago, Illinois,
Phone Roosevelt 8500

Pirmas ir Didžiausias Lietuvių Dienraštis Amerikoje

NAUJIENOS**The Lithuanian Daily News**Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill.,
under the Act of March 3, 1879**NAUJIENOS**
THE LITHUANIAN DAILY NEWSPUBLISHED BY THE LITHUANIAN NEWS PUB. CO., INC.
1739 South Halsted Street, Chicago, Illinois,
Phone Roosevelt 8500

Pirmas ir Didžiausias Lietuvių Dienraštis Amerikoje

VOL. XVIII

Kaina 3c

Chicago, Ill., Ketvirtadienis, Rugpiūtis-August 27 d., 1931

No. 202

**Voldemaro teismas
nepasibaigęs; eina
uždaromis durimis****Byloj dalyvauja 36 kaltininkai, 15 gynėjų
ir 100 liudininkų**

Kaunas, Lietuva. Rugpiučio 17 dieną, 9 val. ryto Kariuomenės Teisme, Kaune, prasidėjo nepaprasta byla, kurioj kaltinamas buvęs Lietuvos ministras pirmininkas prof. Augustinas Voldemaras ir 36 jo šalininkai del pasikėsimo nuverst dabartinę tvarką ir smurtu pasiimti valdžią. Kaltinimas suformuluotas Baudžiamojo Kodekso straipsniais, kur kalbama apie valstybės išdavimą ir ginkluotą pasikėsimą.

Augustas Voldemaras

Byla eina uždarytomis durimis

Kaltinamuosius gina apie 15 advokatų. Teismui pirmininkauja vyriausias Kariuomenės Teismo teisėjas ir to Teismo pirmininkas pulk. Sniukšta; kaltina to Teismo valstybės gynimo pirmininkas pulk. Vymėris. Teisman pašaukta virš 100 liudininkų. Byla eina uždarytomis durimis.

Vienas iš svarbiausių kaltinimo punktų yra "voldemarininkų" (geležinių vilkų) pasikėsimas nužudyti policijos viršininką, dabartinį Vidaus reikalų ministrą, pulk. Rusteiką pereinant metą, kur užpuolikai tapo sumirti ir betaromiai išdavė visus sukalbali planus.

Voldemaras pranašauja

Prieš patį savo teismą prof. Voldemaras papasakojo savo pranašystes del "Lietuvos ir visos Europos likimo".

Esą dabar Europoj vyksta ekonominis ir demokratijos krizis. Europa pergyvenanti didžiausį įtempimą ir stovinti ant ribos. Išėjimas iš susidariusios padėties esą galimas dvejopas:

I. Jei kovą laimėsianti, t. y. — atliksianti savo padėtį demokratija, tai ji neišvengiamai turėsianti, taikos ir ramumo keliu eidama, priėmti Versalio sutarties revizijos. Rezultate — Vokietijai busianti grąžinta Silezija ir koridorius, o Lenkijai busianti kompensuota Lietuvos sąskaiton (t. b. — išėjimas juron per Klaipėdą).

II. O jei demokratija pralaimėsianti, tai Europoj, bruzdant fašistams, kilsias didelis karas, rezultate ko įsigalėsias komunizmas.

Pranašystė neoriginališka, nes ji jau daug kartų yra girdėta.

Madridas, Ispanija, rugp. 26. Žiniomis iš Portugalijos ten prasidėjo revoliucinis judėjimas.

Chicagoj ir apilinkel federalis oro biuras šiai dienai pranašauja:

Grazus oras; temperaturoj nedaug permainų; švelnus, vidutinis pietryčių vėjas. Vakar temperatūra buvo 71.

**Anglijos darbiečiai
nutarė atstatyti iš
partijos MacDonald****Krizio vyriausybė priėmė planą
finansams sutvarkyti**

Londonas, rugp. 26. Premjero MacDonaldo naujoji nacionalė vyriausybė šiandien pirmajame savo posėdy priėjo susitarimo del metodų finansų krizei gelbėti ir biudžeto \$600,000,000 deficitui išlyginti.

Planas, kurį visų trijų srovių vadai, MacDonaldas — darbiečių, Baldwinas — konservatorių ir Herbert Samuel — liberalų, priėmė, yra beveik tas pats, kokį svarstė kiti tik rezignavęs pirmasis kabinetas, tai yra: sumažinimas ant 10 nuosimčių pašalpos bedarbiams, sumažinimas visiems valdžios tarnautojams algų ir pakėlimas mokesnių.

Tuo tarpu, darbo unijų kongreso generalė taryba, Darbo partijos nacionalis vykdamosis komitetas ir parlamentarinės Darbo partijos patariamasis komitetas bendrame mitinge priėmė rezoliuciją, kuria ištraukiama dabartiniai vyriausybei parama ir pats MacDonaldas nebeskaitomas partijos vadu.

[Acme-P. & A. Photo]

Ramsay MacDonaldas, Anglijos ministras pirmininkas ir pirmasis finansų lordas, ir Stanley Baldwin'as, konservatorių vad, tarybos (council) prezidentas MacDonaldo naujame kabinate.

**Amerika susirišusi
su Lietuva mėlno
kraujo ryšiais****Baltimorietė ištėkėjo už kuni-
gaikščio Radvilo aino**

Capri, Italija, rugp. 26. Miss Rosamond Thomas, amerikietė iš Baltimore, Md. ištėkėjo už grafo Edward Oppersdorf, dalyvaujant nuotakos pusbrolui, Amerikos ambasadoriui John W. Garrett.

Grafo Oppersdorf, paeinančio iš Ober Glogau, Silezijos, motina yra buvusi kunigaikštė Radvilaitė, garsios senovės Lietuvoj Radvilų šeimos pranaukė.

**Gandhi atvažiuoja į
Londoną**

Simla, Indija, rugp. 26. Mahatma Gandhi sutiko važiuoti į Angliją, konferencijon ir sės laivą šį šeštadienį. Gandhi permainė savo nusistatymą po pasikalbėjimo su vice-karaliu Willington, kurs esą patenkines Gandhi visapusiškai.

**Sovietai žadą atsiimti
Alaską**

Berlynas, Vokietija, rugp. 26. Senatorius J. Hamilton Lewis iš Illinois čia pareiškė, kad Sovietai dabar daro su visomis Europos valstybėmis nepuolimo sutartis, o paskui užpuls Alaską su tikslu priversti Ameriką pripažinti Sovietų Rusiją. Sovietai visą laiką tvirtina, kad Amerika per apgaule gavę Alaską iš Rusijos.

**Senatorius, apvogęs
banką, gavo 6-10 metų**

Asheville, N. C., rugp. 26. Pulk. Luke Lea, Tennessee laikraščių leidėjas ir buvęs Suv. Valstijų senatorius, nuteistas nuo 6—10 metų kalėti North Carolina kalėjime už prigavimą šio miesto banko ant \$1,136,000. To banko prezidentas už sąmoningą bankrotą taip jau gavo 4—6 metus.

**Lindbergus Japonai pri-
ėmė triukšmingai**

Tokyo, Japonija, rugp. 22. Su dideliais vargais ir ilgais stojimais Alaskoj ir Sibirioj, Lindbergas su savo Anne galop atskrido į Tokyo, Japonijoj, kur juos pasitiko nepaprastai iškilmingai. Visa Japonijos sostinė pasipuošusi Amerikos vėliavomis ir minios šaukia "ban-zai!"

**Amerikietis pasiulė pa-
saulinį 5 metų planą**

Amsterdam, Holandija, rugp. 26. Penkerių metų pasaulinį gerbuvio planą pasiulė Dr. Lewis Lorwin iš Washingtono, 20 valstybių socialų ir ekonominių reformų kongresui. Tas planas turi būti — visų karo skolų, reparacijų ir tarpvalstybinių skolų sustabdymas penkeriems metams.

**Illinois demokraai ge-
ro upo**

Springfield, Ill., rugp. 26. Čia susirinko skaitlingas bursų demokratų, iš Chicago su matoru Cermaku prysaky, kiti iš provincijos. Triukšminguose mitinguose demokratų kalbėtojai gyres, kad jie, be abejo, nės, paimsių 1932 metų prezidento rinkimus. To negena, j gubernatorių jie nominuoja arba teisėją Horner arba Campbell; Dietrich einą į Suv. Valstijų senatorius.

**Sausas senatorius prašo
alaus**

Burlingame, Cal., rugp. 26. Atstovas Melvin J. Maas iš Minneapolis, Minn. pareiškė, kad jis įneša į eteinačią kongreso sesiją įstatymo projektą, kad būtų leistas prieškarinio stiprumo alus. Nors šis atstovas yra sausas ligi kaulo, jis pareiškė, kad alus ir vynas pirmam fondui mainierams bedarbiams šelpti \$10.

**Lietuvos kunigai iš
bolševikų pasidarė
milijoninį uždarbį****Taifunas Kinijoje
padidino potvinio
a u k ū skaičių****Yangtse upė kasdien nuneša po
tūkstantį lavonų**

Shangai, Kinija, rugp. 26. Smarkiausia audra, typhoon, kokios čia nebebuvo nuo 1905 metų, praužė per Hankow, Wuchang ir Hanyang miestus centralinėj Kinijoj, dar labiau sukeldama patvinusios Yangtse upės vandenį ir sugriaudama galybę namų.

Kiek naujų aukų padarė, nėra žinių, tik spėjama, kad 400,000 žmonių, kurie laikosi kalvose, išsigelbėję nuo tvany, bus atsidūrę naujame pavojuje. Šimtai mylių nuo Nankingo ligi Hankow yra patvinę ir upė kasdien nuneša po 1,000 prigėrusių žmonių lavonų.

**Anglijoj 2,719,376 be-
darbiai**

Londonas, rugp. 26. Statistika parodo, kad Anglijoj šiuo laikui yra oficialiai užregistruotų 2,719,376 bedarbiai arba 707,419, daugiau kaip pernai šiuo laikui.

**Mississippi gubernato-
rius demokratas?**

Jackson, Miss., rugp. 26. Martin Sennett Conner, 41 m. amžiaus advokatas-farmeris gavo absoliutę balsų daugumą demokratų primariuose balsavimuose.

**Japonijos premjeras mi-
rė nuo žaizdų**

Tokyo, Japonija, rugp. 26. Yuko Hamaguchi, buvęs Japonijos ministras pirmininkas sužeistas pasikėsinyje pereinant lapkričio mėnesį, mirė po kelių operacijų.

**Meksikoj du atstovai
nušauti**

Meksikos Miestas, rugp. 26. Vienas kongresmanas nušautas vietoje, kitas mirtinai sužeistas ir trečiam persauta ranka laike posėdžio atstovams įsikarsčius del Jalisco provincijos gubernatoriaus politikos.

**Svetimšalių legionas
Kuboje pasidavė**

Havana, Kuba, rugp. 26. Keturiolika iš taip vadinamo "svetimšalių legiono", kurs padėjo sukilėliams kovoj prieš Machado, pasidavė. Likusioji dalis irgi žadanti nusiginkluoti. Stambesnių kovų kad ir nebėra, bet Oriente provincijoj vis dar laikosi būreliai sukilėlių ir laukia paramos iš užsienių.

**Mrs. La Follette pasku-
tinė auka**

Pittsburgh, Pa., rugp. 26. Prieš pat mirdama Mrs. La Follette, Wisconsin senatoriaus Robert La Follette našlė, paaukavo Socialistų partijos keliame fondui mainierams bedarbiams šelpti \$10.

**Lietuvoj 6,00,000
maldų už Rusiją**

Rusijos bedievybei nuslopinti Lietuvos kunigai pradėjo milžinišką kontestą su mišiomis ir maldomis. Tos maldos dvasiškijs centre registruojamos ir skelbiamos jezuitų "Žvaigždė". Naujausiam "Ž." numerį skaitome, kad "Pasižadėjimus už Rusiją" per liepos mėn. 122-se Lietuvos parapioje esą gauta: pasižadėta išsklausyti 109,805 mišios, pasižadėta priimti 98,273 komunijas, atkalbėti 172,319 rožančių, atvaikščioti 30,620 stacijų, atkalbėti 2,250,997 įvairių maldų, atlikti 15,921 dvasiųjų komunijų, padaryti 31,117 gerų darbų, pasninkauti 8,673 dienų, nugalėti 11,829 užsigeidimus. Per tą laiką švenč. sakramentas aplankė 17,880 žmonių ir atlaikyta 32 mišios. Palyginus su pasižadėtu išsklausyti mišių, skaičius atlaikytųjų nedidelis. Bendra suma įvairių maldų per liepos mėn. pasižada 2,580,023. "Ž-dė" deda tokį priedašą: "Kaip matote, už Rusiją maldų plaukte priplaukė. Dar ne visos parapioje ir atskiri skaičiai čia paduota, o jau turime apie 3 milijonus maldų. Birželio mėn. buvo paduota 3,906,459. Taigi, jau turime virš 6 milijonų pasižadėjimų. Tik, duok Dieve, gražiai ir uoliai tuos pasižadėjimus atlikti. Gal gerasis Dievas pasigailės nelaimingos Rusijos ir suteiks kokią atmainą".

**Pavogė 20 mokytų
arklių**

Washington, rugp. 26. Iš tulo cirko pavogė virš 20 arklių, mokančių kojomis skaičiuoti ir kitokius cirko trikus daryti.

**Varšuvoj areštuota 100
komunistų**

Varšuva, rugp. 26. Policija per tris dienas areštavo 100 komunistų vadų ir išnaikino "komsomolo" komitetą.

Vaikų paralyžius didėja

Washington, rugp. 26. Šią savaitę visoj Amerikoj registruota 1,104 vaikų susirgimai paralyžiu. Illinois valstijoj serga 36 vaikai. Pereinant savaitę visoj šalyj sirgo 1,040.

LIETUVON

Siunčiame Pinigus Pa-
tu ir Telegrama. Patar-
naujame Greitai, Pigiai
ir Saugiai.
Parduodame Laivakortes
ant visų Linijų.

NAUJIENOS1739 SOUTH HALSTED ST.
CHICAGO, ILL.Ofisas atdaras kasdien nuo 7 iki
8 valandų. Ištventadieniais nuo
9 iki 1 valandai.

KORESPONDENCIJOS

Detroit, Mich.

Svečiai.

Šiomis dienomis pas P. M. Curlanį buvo atvažiuojęs pasi-svečiuoti p. Andrew Balkus su savo žmona. Pravartu pastebėti, kad svečiai aplankė Lietuvą, iš kur jie mums atvežė daug įdomių naujienų. Mums tikrai buvo smagu išgirsti, kas dedasi tame krašte, kur mes esame gimę.

P-nas Balkus yra jau senas amerikonas, išgyvenęs šio šalyje apie 30 metų. Gyvena jis Lynn, Mass. Ten jis turi didžiausią Naujojo Anglijos lietuvių dešrų dirbtuvę. Pristato jis savo išdirbystės dešras 500 su viršum „štorų“. Samdo 50 darbininkų, su kuriais ir pats su savo šeima dirba.

Detroit p. Balkus išbuvo vieną savaitę. Gyveno daugiausiai Hamtramck. Per tą laiką jis apvažinėjo apilinkinius miestus ir miestukus ir daug įdomių dalykų papasakojo apie Lietuvą. Vaziuojant į Lietuvą Balkui teko trumpesniai ar ilgesniai laikui sustoti ir kitose Europos valstybėse. Tačiau jam niekur taip nepatiko, kaip Lietuvoje. Lietuvos, sako jis, tiesiog negalėjus pažinti: tiek daug įvykų permainų.

Ukininkai padarę neįmanomai didelio progreso. Kraštas smarkiai progresuoja. Visas dar Lietuvos nelaimė yra ta, kad nuo jos vis dar Vilnius tebėra atskirtas. Ten esą mūsų broliai lietuviai tikrai dejuoja.

Viską, kas mums teko girdėti iš p. Balkaus, žinoma, čia negalima nei surašyti. Bendrai mums buvo itin smagu girdėti jo pasakojimus apie Lietuvą, ir mes per laikraštį „Naujienas“ tariame jam už tai aciu.

Pajuris, Lietuva

Nusižudė Vincentas Lokamskis

Prieš kiek laiko pas mus įvyko labai šurpus atsitikimas: nusižudė buvęs amerikietis. Kalbu apie Vincentą Lokamskį, kuris buvo apsigyvenęs Tomantų kaime. Lokamskis buvo chigagietis ir per keletą metų gyveno Town of Lake kolonijoje. Jo broliai dar ir šiandien tebegyvena Amerikoje. Antanas Town of Lake kolonijoje, o Kazys Ork Forest džiūvininkų įstaigoj jau randasi šeši metai. Su Antanu Vincas buvo dykukai. Lietuvoj jis taip pat paliko du brolius — Izidorijų ir Aleksandrą, kuriuodu gyvena ukyj, pasidalinę jį per pusę.

Sugrįžęs iš Amerikos, Vincas kartu su motina gyvena atskirame kambaryje ant išmintinės. Jis mėgdavo ir „burną“ išmesti, ale turėjo ir iš kur, nes buvo kurpius ir uždirbdavo nemažai pinigų.

Per pėreitas grabnyčias mirė jo motina, sulaukusi glios senatvės. Po motinos palaidojimo grįžta Vincas namo. Mato, kad jo kambarelyj viskas aukštytyn kojomis apversta. Matomai, broliams jis nėra pogeidaujamas. Gyvena susirupinęs. Nei vienas, nei kitas brolis nenori jį priimti, nors ir jam dėtis žemės priklausio. Neturi vargšas kur prisiglausti ir sumano pasidaryti sau galą.

Sekmadienį nuvykstą Vincas į Pajurį, bet neatrodo pamišęs. Niekas nei nematė, kaip jis į šulinį įšoko. Pirmadienį mergaitė bėga į šulinį vandens

parsinešti. Įleido viedrą, bet ištraukti nebegali. Pažiūrėjusi į šulinį, pamatė, kad viedras užkliuvęs už žmogaus.

Išsigando mergaitė ir šoko vadinti žmones. Tuoj tapo pranešta ir policijai. Policijantas Eliudžius atbėgo pas mane ir bereikalingai išgąsdino, surikdamas: „Kelkis, vienas amerikonas į šulinį įkrito!“ Aš pamaniau, kad tai mano sunus Stasys, kuris vakare kažkur buvo išjęs, nieko man nesakydamas. Pasirodė, kad jis Kerberščiuose pas mano brolių nakvojo.

Tuoį šokau iš lovos ir ant greitųjų apsirengęs nubėgau prie šulinio. Nieko negalėjau matyti. Neužilgo atvyko iš šilalės nuovados viršininkas. Pradėjo policijantai suklikti ratą.

žiūrime, ant lenciugo pasiklojęs žmogus ir rankoj dar britvą laiko. Kišenėse surado kiek pinigų ir beigelių.

Ištrauktą lavoną paliko prie šulinio, kol daktaras atvažiuavo. Daktaras pareiškė, kad nabašnickas turėjęs nervų suirimą. Jei jis būtų turėjęs kur prisiglausti, tai gal tos tragedijos nebūtų nei atsitikę.

Trečiadienį apie 10 val. ryto nabašnickas liko atlydėtas į Pajurį ir palaidotas nešventintose kapinėse. Klebonas nelaido nei už dušią paskambinti, nei šventintose kapinėse laidoti. O kai gyvas buvo, tai Vincas nuolat bažnyčių lankė.

Prieš nusižudymą per raštelį Vincas atspirašė visų savo pažįstamų ir atsisveikino su jais, o broliams tarsi davė suprasti, kad jis nieko daugiau iš jų nenori, nes su savim į aną pasaulį nieko nenusineš. —F. A.

Fr. Škamarakas

3-4-31

TRUMPA AUTOBIOGRAFIJA

(Pabaiga)

Savo autobiografiją nenorėjau parašyti tokio stiliaus, bei technikos kokioje parašiau — pilna skylių, supašytą be tvarkos. Tačiau, kaip jau minėjau, atsižvelgus į sąlygas, kuriose aš randuosi, jaučiuos atlikęs didelį darbą. Kurie norės suprasti ką čia noriu pasakyti — supras. Man to ir gana. Tiesa, daug svarbių įvykių visai nepamirėjau, del žinomų priežasčių. Jie niekam nebus žinomi!

Taigi trumpai kalbant, aš socialistu gimiau ir juomi mirsiu. Kai kam šis sakiny gal išrodys, kad tai tik mano svajonė. Bet ne, Aš sprendžiu iš savo atsiminimų bei darbų.

Aš dar nežinojau ką reiškia žodis socialistas, socializmas ir tt., bet socialistinė dvasia pas mane jau tada veikė. Dar Lietuvoje gyvenant, aš visuomet užstodavau skriaudžiamuosius; kartais prisiėję ir gerokai susipykti. Vieną kart manęs paklausė vienas butent, kad aš esąs „gaspadoraitis“, o visuomet užstojęs samdininkus-bernus bei merginas, ypač tarnaites. Šitą išgirdęs, turiu prisipažinti, kad nustebau. Mat man niekad nebuvo nei į galvą tokia mintis atėjusi, kad yra klesos — „turčiai“ — „beturčiai“. Taigi aš buvau tos nuomonės, kad visi žmonės yra lygūs. O kurie beturčius skriaudžia, tai yra beširdžiai ir niekšai žmonės. Taigi tik nuo tada ėmiau suprasti, kad yra klasės. Ir nuo tada nusistačiau prieš turčių klasę, kaip prieš skriaudikus ir engėjus. Kas yra socializmas, tuo kart dar neturėjau jokio supratimo. Aktyvesnis socialistinis mano veikimas prasidėjo nuo kiek vėliau — Amerikoje. Tačiau apie jį čia nerašysiu, kadangi mano nusistatymas laikraščių skaitytojas yra gerai žinomas. Nes nuo pat pradžių savo veikimo politikoje, savo pažiūras „užregistravau“ „Laisvėje“, „Keleivyje“ ir „Naujienose“.

I LSS įstojau 1915 m. — 18 kuopą Collinsville, Ill., ir tuoj tapau išrinktas finansų sekretorium, ir ėjau tas pareigas iki skilimo. Po skilimo LSS 18 kuopos čia jau nebuvo, likau aš tik vienas socialistas, buvęs mano draugai visi tapo komunistais. O kadangi čia buvo

maža lietuvių kolonija, tai ne buvo 48 ko atgaivinti kuopą. Norėjau, del atminties, pasi-likti LSS 18 kp. antspaudą. Bet negalėjau, nė už pinigiską atlyginimą. Mat jie norėjo su-naikinti viską kas tik buvo LSS. O mane paskrikštino: šnipu, provokatorium ir tt.

I šią šalį atvykau budamas tikintis žmogus ir tikėjau iki supratu, kad tikėti gali tik tas, kuris tikėjimo nepažįsta, o kuris nors dalinai jį pažįsta — netiki, o kuris iš tų tiki — hipokritas.

I SLA (159 kuopą) įstojau 1915 m. Tuoį po įstojimo buvau išrinktas protokolų raštininku ir tamėse urde dirbau iki komunistai išprovokavo. Mat jie kitaip manęs išmesti negalėjo, tai susitarė panai-kinti mano algą, kuri buvo \$6.00 metams. Kaip tai nutarė, aš rezignavau. Be to, buvo tuo laiku pasirengęs apleisti Collinsville.

Būnant kuopos protokolų sekretorium, prisėję dalyvauti kartu su tais, kurie priešinos Račkausko-Strimaitčio politikai SLA. Aš ir šiandien džiaugiuosi, kad su kuo nors prisidėjau prie išugijimo tų elementų iš SLA vietų. Jeigu jie du but ir ant ilgiau pasilikę, tai nežinia kas iš Susivienijimo but išdygę. Nors organą užpildydavo, veik visą garsinimais, bet lėšų fondas puolė ir puolė, ir jau buvo nugrimzdęs virš 12,000 „pėdų“ (dolerų). Ir kaip-gi negrims, tik vien/L. Atbudavojimo bendrovės suvažiavimas SLA kaina-vo virš (?) na, o kur kitos misijos, pas Wilsoną (o tik jo nigerį telematydamo) (F. Ba-gočiaus žodžiais). Be to, juodu tapo įvairiausių bendrovių bei bankų prezidentais, direktoriais ir žiuri į visą tą. Buvo aišku, kad jiems dviem nėra kada dirbti SLA, o tik bendrovoms. Taigi tą darbą turėjo atlikti kas kitas, todėl ir nebuvo paslaptis, kodėl lėšų fondas taip krito žemyn.

Taigi tą darbuotę laikau — imu ne už gėdą (kaip Susivienijimo „patriotai“ manė), o už didelę garbę.

(Glasas)
P. S. Šitas raštas nėra mano perskaitytas — po parašymo ir klaidos netaisytos. Mat jėgu tam darbu per mažai turį.

NEATBUTINAI PAMATYK

CHRYSLER

SURASIT, KAD JIS YRA VIENAS GERIAUSIU KARŲ KA ŠIANDIEN
UZ PINIGUS GALITE NUPIRKTI. LENGVOS ISLYGOS.

Kiras Motor Sales, Inc.

3207-09 So. Halsted St.

Tel. Calumet 4589

GERB. Naujienų skaitytojos ir skaitytojai prašomi pirkinii reikalais eiti į šias krautuves, kurios skelbiai Naujienose.

Naujas Chicagos ir

Londono to paties Skonio Malonumas!

KARALIAI ir kunigaikščiai, garsūs tituluoti vyrai ir garsios ponios padarė Angliškų biskvitus taip žinomais ir garsiais, kaip garsūs yra popietiniai arbatos išgėrimui susirinkimui madniam Londono gyvenime.

Ir štai, nauju Angliškų Stylum Uneeda Kepėjų sudarytą rinkinį jūs galite įsigyti ir juomi skonėtis savo namuose nebrangiai kainą, kaip paprasčiausius virtinius nusiperkant Importuotus iš Londono Angliškų biskvitų dažnai pardavojami po \$1.25 svaras. Tačiau iškepi Chicagoje Uneeda Kepėjų biskvitai kainuoja mažiau, negu vienas trečdalis importuotų biskvitų kainos. Ir jie yra 4 000 mlyliu šviežesni.

Vaisinkite jais savo svečius arbatos

išgėrimui ir bridge palosimui susirinkimui užkandžių metu.

Gaunate viršaus 50 biskvitų ir viršaus užsienio įvairių skurtumų vienoje dėžutėje. Parduojami tikrai degeuama palaikančiose i Cellophane suvyniotose dėžutėse, kaip matosi čia esančiam atvaizde. Nusi-pirkite sau dėžutę šiandien!

NATIONAL BISCUIT COMPANY

"Uneeda Bakers"

KLAUSYKIT! KLAUSYKIT!

Šeši kartus kiekvieną paprastą savaitės dieną Uneeda Kepėjų! Miesto Šauklys suteiks jums žinių gaba-lilius per W M A Q.

"SPRAGINIMAS" pašalina PAMATINIUS elementus, naudojamus avims prausti, kurie, natūrališkai, randasi kiekvienam tabako lape

(Juoda, karti ir šurkšti chemikalinė medžiaga)

Geriausią tabako rūšis plius gerklės apsauga.

"Jie išimti — todėl jų ir nėra!"

Kiekvienas LUCKY STRIKE pagamintas iš geriausių tabako lapų, kokius pasaulis gali duoti — geriausių iš Turkijos — geriausių iš Kentucky, Tennessee, Virginia, Georgia ir Carolina — pasaulio tabakų derliaus grietinės. Tačiau visi tabako lapai, nežinint kainos ir rūšies, kaip gamta juos užaugina, turi savy šurkščias savybes. LUCKY STRIKE vienintelis "SPRAGINIMO" Procesas — procesas nokins ir švarins, kuriam naudojami Ultra Violetiniai Spinduliai — pašalina tam tikras šurkščias savybes, kurios natūrališkai yra kiekviename tabako lape. Šituos išimtus šurkščius elementus mes parduodame chemiškų sudėčių gamintojams, kurie juos sunaudoja gaminti tam tikrą chemišką sudėtį avims prausti*, taip pat sudėtims apšvirkinti augalus: medžius, gėles ir kitus augmenis. Tų substancijų pagaminama kasdien prausti apie 50.000 avių ir apšvirkinti daugelį tūkstančių augmenų. Todėl, jūs galite būti tikri, kad tų šurkštumų, kurie natūrališkai yra kiekviename tabako lape, nėra jūsų LUCKY STRIKE cigaretuose. "Jie išimti — todėl jų ir nėra." Nenustabu, kad LUCKIES visuomet palankūs jūsų gerklei.

* U. S. Dept. of Agriculture, Bureau of Animal Industry, Order No. 210

"It's toasted"

Spraginimui naudojami Ultra Violetiniai spinduliai

Saulės spinduliai nokina — Siluma švarina

Jūsų Gerklės Apsauga — Prieš knitejimus — prieš kosulį

Lietuvon ir Atgal

Rašo Dr. A. MARGERIS

(Tęsinys)

Bernai ir tarnaitės.

Kaip ukininkai kad aimnuoja, jog turį mokėti per aukštas darbininkams algas, taip jau bernai ir tarnaitės guodžiasi, kad per mažai jiems temokama. Vadinas, ir vieni ir kiti nepatenkinti.

O vis dėlto atvirai ir nuširdžiai reikia palaikyti bernų ir tarnaičių pusę. Daugelis ukininkų gerai apsirėdę, gerai arkliais, puošniomis brūkėmis važinėja, ypač Suvalkijoje. Jie ir pageria ir pavalgo gerai, kai miestan nuvažiuoja. Ir važiuoja po du ar tris kartus per savaitę. Pas juos net ir vasaros metų pilnos klėtys grūdų, mėsos.

— Žiūrėk, ponas, visko pilna, — rodo man senelė ukininkė klėtyje drabužių, grūdų, mėsą.

Iš tikrųjų, visko pilna. Jau vidurvasaris, bet klėtis — kupina. Lauke puikios karvės. Už pienu įėjus geros. Bekoninės veislės kiaulės ir kuliys. Jau ir keletas priaugusių „ponų bekonų.“ O jau javiai, javiai — kaip siena!

Taip, tikrai taip, dauguma Lietuvos ukininkų turi iš ko net ir visai žmoniškai savo bernams ir tarnaitėms už darbą užmokėti. Jeigu jie to nedaro, tai tik todėl, kad, viena, per daug šykštūs, antra, per daug girtuokliauja, trečia, biednųjų žmonių visai nepaiso. Ir šitoks šaltas, neteisingas, stačiai beširdiškas Lietuvos ukininkų nusistatymas biednųjų atžvilgiu, yra skaudžiausias reiškinys, kurį Lietuvoje pastebėjau.

Tik pagalvokime. Dažniausiai temokama darbininkui tik tiek, už kiek jis vos ne vos pragyventi tegali. Nepaisant, kaip jis nesistengty, nesiryžty sutaupyti juodai dienai, vis tiek jis nieko nesutaukys, nes galimybių nėra. O tai reiškia, kad į šviesesnės ateities gyvenimą amžinai yra užtrenktos jam durys! Tokiu būdu, kam dar šitiems nelaimingiems žmonėms (bernams ir tarnaitėms) viltį turėti, laimės ieškoti, jeigu nėra del jų jokio aukštesnio bei vertesnio tikslo, kaip tik tas: gyventi, kad pavalgyti, valgyti, kad gyventi. Tai paprasčiausias siekimas, kurį kiekvienas kad ir žemiausias gyvūnas turi. Žmogui reikia vilties, reikia tikslo, kad jis gyventų ir užgyventų. Vadinas, ar mokslą įsigyti, ar ką nors dvasinio sukurti, ar, galiausiai, šioji tokį turtelį įsigyti, kad senatvę elgetauti nereikėtų.

Šių dienų Lietuvos ukininkų pažiūra į berną ar tarnaitę yra tiesiog nežmoniška, nekrikščioniška, stačiai „bedieviška!“ Tą patį, žinoma, reikia pasakyti ir apie kitus darbdavius, kurie tik ir rupinasi išspausiti iš darbininko kuo daugiausia, o duoti jam ko mažiausia.

Tiesa, ir Amerikoje darbininkai yra be galo išnaudojami, vis dėlto jie čia gali nors vargais negalais šiek tiek susitaupyti ir giedresnės dienos susilaukti.

Lietuvos bernai ir tarnaitės, fabriku darbininkai ir darbininkės privalo organizuotis ir jungtinėmis jėgomis išsikovoti žmoniškesnį gyvenimą ir šviesesnę ateitį.

O kai del to, kad Lietuvoje bernai ir tarnaitės lėtai tedirba, mažai tepadaro, tai štai kas reikia pasakyti: — Jie ar jos baisiai ilgai valandas dirba, pavyzdžiui, po 15 ar 18 valandų per dieną. Jeigu skubės taip, kaip tie, kurie tik 8 valandas per dieną tedirba

(pav. Amerikoje), tai vakare reikės juos iš laukų vežti parvežti, — taip bus išsisėmusios jų jėgos. Be to, turint galvoje tą menką mokestį, kurį jie gauna, tai, iš tikrųjų, net ir per daug jie padaro. Juk aktyvioji pusiausvyros pusė visados cina darbdaviui (jis vienval turtėja), o pasyvioji — nuskriaustam darbininkui (jis vietoje stovi arba biednėja).

O vis tik kad ir labai skriaudžiamuosiose Lietuvos darbininkuose sparčiai auga tendencija, bujoja ambicija skaityti laikraščius, knygas ir šviestis bei kultūrėti. Vadinas, Lietuvos darbo žmonės jau nebe tie, ką buvo prieš 25 metus. Kad ir lėtai, bet tikrai jie žengia į laisvesnį ir vertesnį gyventi gyvenimą.

Tik labai skaudu, kad laikraščiai Lietuvoje be galo brangūs, darbo žmogui, ypač su šeima, beveik neįperkami. Pavyzdžiui, dienraščio vienam egzemplioriui reikia mokėti 30 centų (3 amerikoniškus centus). Vadinas, tiek pat, kiek ir Amerikoje. Daleidžiant, kad Amerikoje paprastas darbininkas uždirba per 3 dolerius (30 litų), o Lietuvoje — 6 litus (60 amerikoniškų centų), išeina, kad nors Lietuvos darbininkas teuzdirba tik vieną penktą dalį to, ką uždirba Amerikos darbininkas, vis dėlto už dienraštį jis moka lygiai tiek, kiek ir Amerikos darbininkas.

Šiaip ar taip, Lietuvos dienraščių, savaitraščių ar kitokių laikraščių leidėjai butinai turi pasistengti, pasiryžti daugiau skelbimų savo laikraščiams gauti ir, tada, jų kainą žymiai sumažinti. Toks svarbus žingsnis tuojau jiems išsimokėtų, o biedniems žmonėms būtų be galo gera ir naudinga.

(Bus daugiau)

IVAIRENYBĖS

Paryžius tylos oaza?

Paryžiuje neseniai sudaryta speciali susisiekimo komisija, kuri turi pravesti eilę reformų miesto gatvių judėjime, nes dabartinis miesto judėjimas pasižymi nepaprastu triukšmu ir užimu.

Paryžiaus gatvių gyvenimas, tai tikras pragaras, palyginus su Berlyno, Londono ir New-

[Acme-P. & A. Photo]

Jack Demsey ir jo žmona Estelle Taylor. Dabar Demsey užvedė bylą, kad gautų divorso.

Yorko gatvėmis. Ypatingą triukšmą ir sąmyšį kelia Paryžiaus autobusai, kurių ratų cipimas, juos stabdant, gali išvesti iš pusiausvyros net stipriausius nervus. Automobilių judėjimas Berlyne — ir net New — Yorke, palyginus su Paryžiaus, tikras „ramybės rojus“. Jis yra sureguliuotas ir įtvirtintas į tam tikras normas, čia tuo atžvilgiu viešpatuoja tikras chaosas. Nors iš tikrųjų Paryžiaus šoferiai moka puikiai važinėti (nelaimingų atsitikimų skaičius Paryžiuje minimališkas) ir jie to srityje, savo rankose laiko pirmenybę laurus, tačiau iš kitos pusės automobilių judėjimas pasaulinėje sostinėje yra reikalingas didelių pertvarkymų, palyginus su kitais didmiesčiais.

Tam reikalui ir sudaryta komisija gatvių reformoms praveisti. Komisija tvirtina, kad iš Paryžiaus gatvių turi būti pašalinta šimtai įvairiausių garsų. Ji remiasi žymių gydytojų nuomėmis, kurie pareiškė, kad nereikalingų garsų triukšmas yra didžiausias pavojus didmiesčių gyventojų nervams. Komisija pažymi, kad priežastimi nereikalingų garsų gatvėse yra nepakankamas šoferių

paruošimas. Šoferis, kuriam stabdis jį vartojant griežia ir cypia, nėra dar pribrendęs savo darbu, arba netvarkinga jo mašina.

Be automobilių judėjimo, daug triukšmo dar kelia auto sirenos, per daug aštrios ir spiegiandčios, arba per daug dažnai vartojamos.

Komisijos manymu, yra būtina apriboti tam tikromis taisyklėmis gramofonus ir radio garsiakalbius. Ji tikisi, kad įvedus tas reformas Paryžius taps „tylos oaza“, kuri bus pastatyta ant pamatų pragariško dabartinės civilizacijos triukšmo.

—T.

SIUSKIT PER NAUJIENAS PINIGUS LIETUVON

To prašo Lietuvos žmonės ir taip pataria Lietuvos bankai

PERSIKĖLIMO Išpardavimas

Iš priežasčių persikėlimo į naują vietą

3255 So. Halsted St

Dabar išparduodu laikrodžius, laikrodžius, žiedus, karolių, rašymui plunksnas ir tt. Visą išparduodu už

PUSĘ KAINOS

Pasinaudokite šia nepaprasta proga.

JUOZAS A. RIZGEN

3313 So. Halsted St.

YOU SAVE in buying you save in USING KCB BAKING POWDER

SAME PRICE FOR OVER 40 YEARS

25 ounces for 25¢

MILLIONS OF POUNDS USED BY OUR GOVERNMENT

Phone Virginia 2054
JOSEPH VILIMAS
NAMŲ STATYMO KONTRAKTORIUS
4556 So. Rockwell St.
CHICAGO, ILL.

ATSIKRATY-KIT LIGŲ PERŲ

nosyje, burnoje ir gėklėje
Ieiskite Zonite išvalyti susikimčiusius armatas, išvalinti perus, nepilėti ligų. Labai naikinantį perus. Raminantis plėvelė

Ofiso ir Rez. Tel. Boulevard 5913

Ofiso ir Rez. Tel. Boulevard 5914

DR. BERTASH

DR. NAIKELIS

756 W. 35th Street (Cor. of 35th & Halsted Sts.)

Ofiso valandos: nuo 1-3, nuo 6:30-8:30.

Ofiso valandos: nuo 2-4, nuo 7-9

Nedėlidniais pagal sutartį. Nedėlidniais pagal sutartį

APTIEKA NAUJAS APTIEKOS SAVININKAS

Mandagus Patarnavimas Užtikrintas
Atėkite ir aplankykite didžiausią ir gražiausią įrengtą lietuvių aptieką šioje aplinkoje

J. P. RAKSTIS

REGISTRUOTAS APTIEKORIUS
1900 South Halsted Street

VAISTAI — SMUKMENOS — ICE CREAM
Mes specializuojamės pildyme receptų ir nė vienas receptas neišsina iš mūsų aptiekos iki jia nebūna TRIS SYKIUS PATIKRINTAS ir Tiksliausiai išpildytas patyrusių vaistininkų.

MES PERKAME

LIETUVOS LAISVĖS PASKOLOS BONUS SU TRIMIS NEPRINOKUSIAIS KUPONAIŠ IR MOKAME \$80 UŽ \$100.

ATSILANKYKITE YPATISKAI ARBA PRIŠIUKITE REGISTRUOTAME LAISKE, TUOJ GAUSITE BANKOŠ ČEKŲ

JOHN J. ZOLP

4559 South Paulina Street, Chicago, Ill.

Daktaras

Kapitonas
Specialistas iš

WISSIG,

Pasauliniame Kare
Seno Krajaus

GYDO VISAS LIGAS VYRŲ IR MOTERŲ PER 26 METUS.
NEŽIURINT KAP UŽSISENĖJUSIOS IR NEIŠGYDOMOS JOS YRA Speciališkai gydo ligas pilvo, plaučių, inkstų ir puslės, užuodijimą kraujo, odos, ligas. Žaizdas, reumatizmą, galvos skausmus, skausmus nugaroje, kosėjimą, gerklės skaudėjimą ir psiaupingą ligas. Jeigu kiti negalio jus išgydyti, atėkite čia ir persikrinkite. Ką jie jums gali padaryti. Praktikuoja per daugelį metų ir išgydė tūkstančius ligonių. Patarnaus dykai. OFISO VALANDOS: Kaskdien nuo 10 valandos, gyto iki 1 valandos ir nuo 5-8 valandas vakare. Nedėlidniais nuo 10 ryto iki 1 val. 4200 West 26 St., kampas Keeler Ave., Tel. Crawford 5573

Rusiškos ir Turkiškos Vanos

12th STREET

Tel. Kedzie 8902

1514-16 Roosevelt Rd.
anti St. Louis Ave.
CHICAGO, ILL.

VIENINTELIS LIETUVIŲ BRAZILIJOJ

nepriklausomos, pažangios minties darbininkų laikraštis yra

LIETUVIŲ

AIDAS

BRAZILIJOJ

Brazil — S. Paulo, Rua da Mooca, 424

Metinė prenumerata \$ Amerikoj ir Lietuvoj

2 doleriai

LINCO WASH

Padaro Skalbimą Lengva

Naujas Išradimas

Dabar jus galite skalbti savo drapanas be

VIRINIMO, TRINIMO, LAZURKAVIMO.

Klauskite pas savo groserininką LINCO WASH.

Pardavinėjamas kvortinėmis bonkomis — po 20c už bonką. Išdirbėjai

LINCO PRODUCTS CORPORATION

Chicago, Ill.

Tel. Pullman 6201

“Savas Pas Savą”

— sako biznieriiai

BAGDONAS BROS.

FURNITURE & PIANO MOVING

Local & Long Distance Removal

3244 S. Halsted St.

Office Tel. Calumet 3399

Res. Tel. Yards 3408

BRIDGEPORT MOTOR SERVICE

Goodeonai Broliai

Pofoylių ir planų muvėriai vietoje ir toli. Patarnavimas geras ir pigus.

817 West 34th St.

Tel. Boulevard 9336

M. J. KIRAS

REAL ESTATE

Parduodam, mainom ir renduojam namus

3335 S. Halsted St.

Tel. Yards 6894

RAMOVA LAUNDRY

(WET AND DRY)

Vienintelė lietuvių skalbykla Bridgeport — teisingas ir greitas patarnavimas

819 W. 35th St.

Tel. Boulevard 9122

VYRAI! VYRAI!

Taupykit pinigais! Pirkite anglis iš CRANE CO., tai yra vienas lietuviškas yardas, kuris pardavinėja pigiausia anglis Poca-bontas Mine Run \$6.50 tonas. Black Band \$9. Nelaikyt ilgai, telefonukit Republic 8402

CRANE COAL CO.

5332 SO. LONG AVE.

NAUJAS IŠRADIMAS

DEKSNIO GALINGA MOSTIS Gydo, Reumatizmą, Rankų, Kojų, Nugaros skaudėjimą, Šaltį, Rankų, Kojų, tirpimą. Dusi, Galvos skaudėjimą, ir taip visokius skaudėjimus (tik ne rogas).

Tubastudai žmonai yra išgydyo o milijonai dar nežino apie tai.

Deksnio Galinga Mostis yra tiek verta aukso, kiek ji pati sveria su lig naudos rydymo.

Kaina 75 centai, \$1.50 ir \$3.00, ir 10 centų extra už porą.

Klauskite pas aptiekorius tarp DEKSNIS NEW DISCOVERY OINTMENT.

DEKEN'S OINTMENT CO.

P.O. Box 352, Hartford, Conn.

GREIČIAUSI PASAULY LAIVAI

BREMEN EUROPA

Mažiau Negu 5 Dienos Ant Vandens per Cherbourg — 6 dienos per Bremen

TIK 7 DIENOS Į LIETUVĄ

Specialis traukis iš Bremerhaven Arba keliaukit ekspresiniu laivu

COLUMBUS

Sumažintos trečios klasės kainos abi pusi dabar galioja. Informacijų klauskite pas bile vletinį agentą arba

130 W. Randolph St., Chicago, Ill.

NORTH GERMAN LLOYD

\$1 DOWN DELIVERS NEW 1932 PHILCO

5-Tube PHILCO BABY GRAND \$36.50 With Tubes Complete Not a Superheterodyne

Baby Grand Balanced Superheterodyne \$49.95 COMPLETE

Telefonuokite West 5702. Mes tuojau pristatysime bile modelį Philco demonstracijai, jusų patį namuose visai dykai

Phone Your Order to **WEST 5702** → **National**

Dykai Demonstravimas Namuose **2332 W. MADISON**

(National Sankovė Jusų Aplinkoje)

LOOF Suite 1813 Republic Bldg. Entrance 209 S. State St. E. Adams NORTH 4817 N. Western Pirkite Sau Radio iš Chicago Didžiausių Philco Pardavėjų.

Visit Our New South Side Store at 6214 S. Halsted St.

SOUTH 6311 S. Ashland Republic 0807 NORTHWEST 2340 W. North Ave.

STAR DUST Copyright Midwest Feature Service

PAUL MUNI

BORN IN GERMANY — PARENTS TRAVELING COMEDIANS

AT THREE — FAMILY CAME TO U.S. 1900

STUDIED VIOLIN FOR SIX YEARS

AT ELEVEN DECIDED TO BE AN ACTOR

FIRST APPEARANCE IN CLEVELAND — MADE UP AS AN OLD MAN

LATER ATTENDED THE YIDDISH ART THEATRE

THEN BROADWAY IN WE AMERICANS AND FOUR WALLS

HIS FIRST FILM — “THE VALIENT” GOOD IN “SEVEN FACES” REAL NAME — MUNI WEISENFREUND

BY WESTPHAL

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News
Published Daily Except Sunday by
The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street
Telephone Roosevelt 8500

Editor P. GRIGALIS

Subscription Rates:
\$3.00 per year in Canada
\$7.00 per year outside of Chicago
\$8.00 per year in Chicago
3c per copy

Entered as Second Class Matter
March 7th 1914 at the Post Office
of Chicago, Ill. under the act of
March 3rd 1879.

Naujienos eina kasdien, išskyrus
sąvokas. Leidžia Naujienu Bendrovė,
1739 S. Halsted St., Chicago,
Ill. Telefonas Roosevelt 8500.

Užsakymo kaina:	
Chicagoje — paštu:	
Metams	\$3.00
Pusmet	1.50
Trims mėnesiams	1.00
Vienam mėnesiui	.75
Chicagoje per išnešiojant:	
Vieną kopiją	8c
Savaitę	18c
Mėnesį	75c
Suvienuose Valstijose, ne Chicagoje, paštu:	
Metams	\$7.00
Pusmet	3.50
Trims mėnesiams	2.00
Vienam mėnesiui	1.25
Vienam mėnesiui	.75

Lietuvon ir kitur užsieniuose (Atpildas):	
Metams	\$8.00
Pusmet	4.00
Trims mėnesiams	2.50
Vienam mėnesiui	1.25
Pilnų reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.	

FARMOS AMERIKOJE

Surašinėjant gyventojus pernai metais, buvo surinkta skaitlinės apie atmainas, įvykusias Amerikos farmų didume per paskutinius 10 metų. Jos rodo, kad 1930 m. šioje šalyje farmos turėjo viso 986,771,016 akrų žemės, kuomet 1920 m. jos turėjo 955,883,715 akrų. Tai reiškia, kad per dešimtį metų farmų žemės plotas padidėjo 3.2 nuosimčiai.

Bet tuo pačiu laikų farmų skaičius sumažėjo 2.5 nuosimčiai. Vietoje 6,448,343 farmų, paliko 6,288,648. Taigi turėjo pakilti vidutiniškas farmų dydis. 1920 m. vidutiniškas farmų didumas buvo 148.2 akrų, o 1930 m. — 156.9 akrų.

Tečiau žemdirbystėje taip pat, kaip ir pramonėje bei prekyboje, koncentracija eina ne visuomet tokiu būdu, kad smulkiosios įmonės nyksta, o stambiosios auga. Cenzuso skaitlinės rodo, kad pačių smulkiųjų farmų skaičius nesumažėjo. Farmų, kurios turi mažiau, kaip po 3 akus žemės, 1930 m. buvo 43,000, kuomet 1920 m. jų buvo 20,000. Taipgi padidėjo skaičius farmų, turinčių nuo 3 akų iki 9 ir nuo 10 iki 19. Padidėjo tečiau ir skaičius didžiųjų farmų: turinčių nuo 500 akrų iki 999 ir tų, kurios turi daugiau, kaip 1,000 akrų. Tuo gi tarpu nupuolė skaičius farmų, turinčių nuo 20 iki 49 akrų, nuo 100 iki 174 akrų, nuo 175 iki 259 akrų, ir t. t.

Žodžiu, per paskutini dešimtmetį nyko vidutiniško dydžio farmos. Pasirodo, kad vidutiniškai farmai Amerikoje yra sunkiausia verstis. Labai didelės farmos yra vedamos grynai kapitalistišku būdu, ir joms sekasi. Visai mažos farmos pasilaiko, kadangi jų savininkai paprastai gyvena ne vien iš savo žemės, bet turi dar ir kitą kokį nors pajamų šaltinį. Tuo gi tarpu vidutiniški fermeriai yra priversti visą savo laiką pašvesti savo ūkiui, bet jie nėra pakankamai stiprūs išlaikyti rinkoje kompeticiją su stambiaisiais dvarais.

Žemės ūkis Amerikoje pagamina daugiau produktų, negu šios šalies žmonės suvartoja. Todėl tie produktai turi būti eksportuojami į užsienius, ir čia Amerikos fermerys susiduria su Kanados, Argentinos, Rusijos, Vengrijos ir kitų agrikultūros šalių kompeticija. Tose šalyse darbas yra pigesnis, negu Amerikoje. Amerikos fermeriai vartoja mašinas, kad gamyba būtų pigesnė. Bet mašinos pila savo naudą atneša tik dideliuose ūkiuose. Jeigu jos nebūtų brangios, tai ir vidutiniškam ūkiui jos geriau apsimokėtų.

Mašinų, kaip ir kitų pramonės produktų, kainas iškėlė muitai, kurie apsaugoja pramonę nuo užsienio kompeticijos. Žemės ūkis tokio apsaugojimo neturi. Todėl fermeriai kenčia.

PROPAGANDA PRIEŠ SOCIALINĘ APDRAUDĄ

Kritus Darbo Partijos valdžiai Britanijoje, dar labiau paastrėjo šioje šalyje propaganda prieš socialinę apdraudą, kurią kapitalistinė spauda jau seniai veda.

Nurodoma, kad bedarbių šelpimas pakriks atsilauktyti. Bet tai yra ne visai teisinga. Viena, Darbo Partija iš viso neturėjo pilnos galios, ir jos virtimas turėjo ankščiau ar vėliau įvykti. Anglijos parlamente Darbo Partija turi 287 atstovų, konservatoriai — 260, liberalai — 55; ir keliolika atstovų nepriklauso jokiai stambesnei partijai. Kadangi iš 615 parlamento narių darbiečių yra tik 287, t. y. mažiau, kaip pusė, tai Darbo Partijos valdžia galėjo daryti tik tai, ką pakentė bent dalis kitų partijų atstovų. MacDonaldo kabinetas laikėsi per 26 su pusę mėnesius tik ačiu tam, kad ji rėmė liberalai.

Padidėjus dėl ekonominio krizio nedarbui ir pasunkėjus valstybės iždą stovui, liberalai atsisakė toliau remti valdžią, jeigu ji nesumažins išlaidų bedarbių šelpimui. Todėl valdžia turėjo arba pasiduoti, arba rezignuoti. Jeigu Darbo Partija būtų turėjusi daugumą parlamente, tai ji būtų galėjusi liberalai ir konservatorių reikalavimus nepaisyti ir užuot mažinus nedarbo pašalpas, būtų galėjusi padidinti mokesčius kapitalistams. Bet dabar ji tos išieities neturėjo.

Tai viena, Antra, bedarbių šelpimas yra laikina priemonė, ir Anglija susitaukė keblimų dėlto, kad nedarbas tenai pavirto chronišku dalyku.

Nuo nedarbo tenai yra įvesta apdrauda. Į apdrau-

dos fondo kiekvienas darbininkas moka kas savaitę 14 centų, darbdaviai moka už kiekvieną apdraustą darbininką po 15 centų per savaitę, o valdžia — po 16 centų. Paprastose aplinkybėse iš šitų mokesčių susidaro pakankamai didelis fondas, kad nedarbo metu įsiai galėtų aprūpinti visus netekusius darbo. Bet Anglija gyvena nepaprastose sąlygose. Pramonės krizis joje kilo tuoj po didžiojo karo ir tęsiasi iki šiol, t. y. daugiau kaip 10 metų. Pastaruoju metu dėl depresijos visame pasaulyje tas krizis Anglijoje dar paastrėjo, taip kad ji dabar turi pastrečio milijono su viršum bedarbių, kuomet pirma turėdavo apie vieną milijoną.

Kuomet per dešimtį metų tęsiasi šitokia padėtis, tai aišku, kad apdraudos priemonėmis išsigėbėti negalima. Į apdraudos fondą įplaukia mažiau pinigų, negu išmokama bedarbiams, ir valdžia yra priversta jį papildyti iš savo iždų. Ve iš ko Anglijos iždų keblumai ir prasidėjo. Kas savaitę valstybės iždą pridėda vidutiniškai apie 5 milijonus dolerių, padengdamas apdraudos fondo nuostolį. Nors tie išmokėjimai iš iždų yra laikomi "paskolomis" apdraudos fondui, bet tolyn darosi vis labiau aišku, kad fondas vargiai kada begalės jas gražinti. Taigi išeina, kad valdžia tiesiog maitina bedarbius iš savo iždų. Iš to ir kilo riksmas apie "dalinankas" (doles) bedarbiams. O kapitalistiški propagandistai paskui praminė "dalinankomis" ir visą valstybinę nedarbo apdraudą.

Apdrauda nuo nedarbo visai nėra kokia nors labdarybė. Apdraustasis nuo nedarbo turi tokia pat teisę gauti paramą nedarbo atsitikime, kaip apsidraudęs nuo ligos ima paramą iš savo draugijos (arba iš privatinės apdraudos kompanijos), kuomet įsiai suseraga. Tai yra ne "doles", kaip kapitalistinė spauda sako, bet tas, kas žmogui priklauso.

Šitokia apdrauda Anglijoje buvo, yra ir pasilieka, nežiūrėt, tai, kad rezignavo Darbo Partijos kabinetas. Del nepaprastai sunkaus ir ilgai užsitiesusio pramonės krizio apdraudos fondas pasirodė esąs persilpnas, ir valstybei teko pasiimti didesnę naštą, negu buvo numatyta sulig apdraudos planu. Ji, rodos, pridėjo iš savo iždų apie 500 milijonų dolerių. Tai, žinoma, nemena valstybės apskunkinimas. Bet ar netenka valdžioms didelėse visuomenės nelaimėse kartais ir didesnių sunkumų pakelti?

Žodžiu, ta propaganda prieš socialinę apdraudą yra paremta faktų iškraipymu. Jeigu kapitalistiška tvarka neįstengia aprūpinti darbu tuos, kurie gali ir nori dirbti, tai ji turi juos maitinti!

LAISKAS AMERIKOS LIETUVIAMS

Gerbiamieji Amerikos lietuviai, socialistai ir demokratai! Pastaruoju metu mūsų krašto darbo žmonių smaugėjai ytin "susirupino" jumis. Susirupino tuo tikslu, kad per savo siunčiamus pas jus agentus užkruvintų liudies skatikus, lygtų sau simpatijų ir priitarimo. Jie puikiai žino, ką reiškia jūsų nepriklausoma opinija. Bet, bijodami patys pasirodyti pas jus su savo kruvinomis, Lietuvos liudies krauju sutepomis rankomis, jie parėmė ir slūgčia pas jus taip vadinamus "apolitinius" veikėjus, kad tie Amerikos lietuviuose paruoštų dirvą ir "gryno" kraujo fašistams.

Mes sakome, kad šiandien Lietuvoje nėra ir negali būti "apolitinių" visuomenės veikėjų. Yra tik fašistai, pasivaikštininkai, ir su jais drauge — ju klaidūnai, įvairūs minkštakauliai, pataikūnai ir karjeristai. Ir yra — iš antros pusės — demokratiški opoziciniai. Pirmieji įvairiai stengiasi pridengti visokiais "tautiskais" šūkiais visą dabartinio fašistų režimo spekuliacijas, šūnybes, išnaudojimą ir šlykštų terorą. Antrieji šaukia masės kovon su tais, kurie, vesdami aukščiausiai minėtą "politiką", veda pražūtį Lietuvos kaipo demokratinės Respublikos nepriklausomybę.

Visvien, kas pas jus beartviziųjų iš pirmųjų ir taip vadinamų "apolitinių" tarpo. Jeigu jie ponai jums nesako taisybės apie dabartinę tikrą padėtį Lietuvoje, jeigu jie neatsidengia jums visų tų šūnybių, kurios vyksta šiandien po priedangą tautiško mūsi krašte, — jie tuo pačiu perša jums fašizmą. Tegul tai bus ir buvęs socialdemokratas, o dabar patydomis besivadinas save "demokratu" prof. Mykolas Biržiška,

abu vyrai jau ne šiandien turi aiškia politinę fizinomiją, pridengti kokiu nors "apolitizmu" juos sunku! Jie abu yra demokratijos renegatai ir nuo 1927 m. pradžios tapo uoliaisiais fašistinio režimo gynėjais.

Antanas Bružas iki fašistinio perversmo buvo liaudininku. Po gruodžio perversmo jis už 2,000 litų mėnesinę algą, — už Lietuvos liudies skatikus, apsiėmė mulkinti tą liaudį per valdžios specialiai tam tikslui įsteigtą laikraštį "Mūsų Rytoloj". Tas laikraštis buvo politikos ir šnipų net prievarta brūkamas valstiečiams ir darbininkams, o p. Bružas gyvėsi, kad jo tiražas jau pasiekęs virš 100,000 egzempl. ir kad tai esą liudija, jog Lietuvos valstiečiai simpatizuoja "tautiskajai ideologijai". O ta p. Bružo skleidžiamoji "tautiskoji ideologija" reiškia: "Smetonas karininkas, karo stovyje karo cenzūros gynimas, karo lauko teisinis ir Varnių pirminis, fašistinio savivaldybės įstatymo pirminis ir gynimas, demokratijos ir socialistų plūdimas ir t. t. ir t. p. Ir visa tai p. Bružas, žurnalistas iš profesijos, daro ir tebedaro už liudies pinigų. Už tuos pačius liudies skatikus "nusipelnijus" Lietuvos fašistams Bružą siunčia dabar pas jus Amerikon, su viltimi, kad jam ir pas jus pavyks padaryti savo politinį biznį.

Nepripažinamas dalykas, kaip p. Gričius palydovų yra minėtam demokratijos renegatui. Renegatas yra ir šis. Savo laiku Lietuvoje buvo, žinomas, kaip pažangus ir radikaliai demokratiškai nusiteikęs, pradėdantis rašytojas. Tokiu jį tuomet pažinojo ir buv. "Liet. žinių" redaktorius, dabartinis "Naujienu" bendradarbis p. Pronskus-Aklasmatis. Bet tai praėjusi. Dabar Gričius-Pivosa savo buvusį pažangumą licituoja "Lietuvos Aide", po lita už eilutę ir licituoja atsidėjęs. Pamiršo, kad savo laiku šliejo si prie socialistų studentų ir rašinėjo "Naujojo, Bangoj", vaikiškiejo, pas socialdemokratų Bielinį ir Purėną, rekomenduodamas save esadėkui ir maldaudamas užtarimo pas tuometinį švietimo ministrį prof. Čepinskį, kad gautų užsieny studijuoti stipendiją. Nors ir būvo abejota dėl tų vyrų rimtumo, bet galų gale stipendiją Gričiumi ir jam panašiesiems simetėliams — Kaziumi Binkiumi ir Petriui Petreniui Taruliumi būvo duota. Bet štai įvyko gruodžio pūcas. Fašistai ima mobilizuoti tauti vadinamus "inteligentines pajėgas", kad už gerą atlyginimą padėtų savo plunksna pridengti begėdiškas smurta. Be kitų, gauna tuomet pakvietimą bendradarbiauti fašistiniam "Lietuvy" ir p. Gričius, sėdintis tuomet Paryžiu, Gayer g. pakvietimas iš p. de cento Sruogos, jis, kaip vėliau tenka patirti, ta pakvietimą priima. Bet nežinodamas dar tikrosios dalyku padėties Lietuvoje, del visako parašo laiška ir vienam šiandienies "Kovos" redakcijos nariui, pabrėždamas, kad gindi, smetės fašistų pakvietimą ir kad esąs labai nusitebes, kaip galėjo Sruoga, toks "pažangus žmogus", pasiduooti konservatijos lauztojams, demokratijos priešinams ir t. t. Be to, dar minėtam laiške p. Gričius pabrėžė, kad jis tik Paryžiuje budamas sprogates, kas tai yra spaudos žodžio ir visos kitos laisvės... ir kad mūsų jaunųjų esanti pareiga kovoti už panašius laisvųjų įgyvendinimą ir Lietuvoje. Nes tik tuomet mūsų kraštas galės pilnai to žodžio prasme kultūreiti ir žengti pirmyn...

Kas galėjo pamanyti, kad tie p. Gričiaus žodžiai yra veidmainingi, kad jis viena ir ta pacia ranka ir tuo pat metu pasirašė su fašistais kontraktą del savo dvasios išpardavimo ir

pažangumo licitavimo po viena lita, t. y. po 10 amerikoniškių centų už eilutę ir taja pacia ranka rašo apie demokratiją, politines laisves ir t. p.?! Bet, matyti, kulturingoje Prancuzijoje p. Gričius tiek teparmoko, kad niekuomet per anksti nereikia deginti tiltų su tais, kurie dar vakar turėjo šioles tokios itakos, o šiandien už savo įsitikinimus nebijo eiti į kalėjimus ir t. t. Bet grįžęs Lietuvon greit pasiskubino su deginti visus jo karjerai nepatogius tiltus praeitin. Gričius ir jam panašūs rašytojai — "idealistai" ir "pažangiečiai" karjeros dēliai — pradeda tarbūnauti ir lenktis šlykščiausiai reakcijai, siunčiančiai Lietuvoje. Už nuopelnus fašistai ir Gričių siunčia pas Amerikos lietuvių.

Laikraščiu žiniomis, p. p. Bružas su Gričiumi važiuoja užmegsti glaudžių ryšių su Amerikos lietuvių žurnalistais ir ta proga, žinoma, išreklamuoti lietuviškąjį fašizmą.

Amerikos lietuvių žurnalistai! Jūsų pareiga yra boikotuoti tuos talkininkus fašizmo, smaugiančio spaudos ir žodžio laisvę. Jūs, kurie galite ugdyti špauda laisvose sąlygose, pareiga yra parodyti duris tiems fašizmo agentams ir veidmainiams, kurie už kruvinus jūsų brolių Lietuvoje skatikus važiuoja pas jus, kad jums prmeluotu apie tikrą padėtį Lietuvoje, kad jus suvedziotų ir veidmaininga gražbylyste ir "tautiskomis" frazėmis pridengty visas tas Lietuvoje dabar vykstančias šūnybes, priekurių jie, kaip plunksnos darbininkai, gal kuo labiausiai prisidėda. Jūsų pareiga duoti tiems dviem fašistinams patalikusams tikrą pamoką apie spaudos ir žodžio laisvės svarbumą. Ir jeigu jūs tai padarysite, atliksite savo pareigą prieš šiandien Lietuvoje pavergtus ir požemin nustumtus

Hudson Maxim

Vertė X.

Žiurint Mirčiai į Akis

(Tėsinys)

Prieš kiek laiko sutikau, vieno rylinių kultūr vadą, kuris sakėsis savo gilaus mokslo padedamas išmoko protauti kaip Dievas.

"Tuomet", tariau, "kadangi Dievas yra visagalis ir jūs galite protauti, kaip Jis, tai jūs apie viską protaujate iš karto?"

"Taip", jis atsakė. "Ir jūs galite turėti daugiau, negu dešimt milijonų milijonų kartų tiek minčių, kaip paprastas žmogus?"

Jis prisipažino, kukliai. "Kadangi jūs viską žinote", testiau, "jūs suprantsite, kad paviršinio procesas yra surištas su tam tikromis cheminėmis permainomis, kurios išduoda silumą?"

"Taip", jis atsakė. "Todel jūs irgi žinote", pabaigiau, "kad jums galvojan, kaip Dievui, ir turint dešimt milijonų milijonų tiek minčių, kaip paprastas žmogus, jūs smegenų išduodamas karštis tuojau jus galva padarytu karšta it ugnies kamuolį ir ji plyštų, kaip sprogstamosios medžiagos gabalas."

Kvaila yra manyti, kad mes galime protauti, kaip Dievas, ir taip pat kvaila manyti, kad Dievas protauja, kaip mes.

Visagaliniai ir visžinantiniai jėgos, kurias mes sutinkame vadinami Dievu nevaldo materijališką pasaulį, kaip mes manome jis jį turėtų valdyti. Pasaulis gyvuoja tam tikromis įgimtomis taisyklėmis, kurios yra taip begaliniai nutolusios nuo mūsų supratimo, kad mes galime tiesiog pasakyti, jog jis gyvuoja akiai. Nepergalimi Dievo esmės — įstatymai anot

kovoje už laisvę ir demokratiją savo brolius darbininkus ir valstiečius.

L. s.-d. org. užsieny Vykdomas Komitetas
Pasirašo J. Januškis
V. Kauneckas.

REDAKCIJOS PRIERASAS

Su laikurimomis šio laiško vietomis mes nesutinkame. Mes netikime, pavyzdžiui, kad visa Lietuvos visuomenė yra pasidalinusi į dvi griežtai priešingas puses — fašistus ir demokratišką opoziciją. Yra faktas, kad be demokratiškų fašizmo priešu esama dar ir nedemokratiškų jo priešu (sakysime, komunistai). Tečiau yra ir daug žmonių, kurie fašizmui nesimpatizuoja, bet su juo nekovoja — vieni nekovoja dėlto, kad yra pasidavę apatijai, kiti — dėlko, kad neturi palankimų dalyvauti partijų politikoje. Politika, iš tiesų, yra organizuotų partijų darbas, bet visi žino, kad labai daug žmonių jokioms partijoms nepriklauso.

Vienas tokių žmonių yra prof. M. Biržiška. Mes nemanome, kad įsiai meluoja, kuomet įsiai sakosi noris sujungti Vilniaus vadavimo reikalui visus, kurie tuo klausimu interesoja, neatsižvelgiant į jų įsitikinimus — kitais klausimais. Iš prof. Biržiškos lūpų mes taip pat girdėjome, kad jo vadovaujama Vilniaus Vadavimo Sąjunga ne tik nėra valdžios kontroliuojama, bet ir neima iš valdžios jokios finansinės paramos. Todel Vykdomo Komiteto metamas įtarimas p. Biržiškai ir V. V. S.-ai yra, mūsų nuomone, nepamatuotas.

Kai del fašistų žurnalisto, apie kuriuos V. K-as rašo, tai į juos "Naujienu" žiuri panašiai, kaip įsiai. Jau du kartus "Naujienu" yra pareiškusi, kad su Lietuvos fašistų laikraščiu atstovais jos jokių draugiskų ryšių turėti nenorė.

Vertė X.

Žiurint Mirčiai į Akis

tikėjimo — arba, nepergalimi tarpusavio veikimo, įstatymai tarp jėgos ir materijos anot mokslininko — nėra mainomi kam to panorejus. Malda negali būti atsakyta vien mielaširdingai petenkinti koki mūsų asmeninį norą.

Per visus laikus, visi istorijos įvykiai, visi apsirėiskimai, visa evoliucija organinės ir neorganinės, gyvos ir negyvos gamtos kilo iš visų jėgų, visų atomų veikimo į vienas kitą.

Kiekvienas gyvyšas atomas seka keliu, kuris yra kiek leidžia pašalinės itakos, tiek pat matematikai tikslu, kaip ir visi kiti dangaus kūnų keliai.

Jeigu būtų galima sustatyti visus pasaulyje esančius atomus į tą pacia poziciją, kurią jie užėmė tukstanti metų atgal ir suteikti jiems ta patį judėjimo greitumą, tai visi dangaus kūnai pereitų vėl tas pacias relatyvias pozicijas permainas, kurias jie perėjo per paskutini tukstanti metų ir to tukstancio metų pabaigoje būtų toj pacioje vietoje, kurioje jie dabar randasi. (Bus daugiau)

NAUJAS numeris. Atėjo Kultura No. 6-7. Galima gauti Naujienose. Kaina 45 centai.

No. 13-14 "Kovos" gautas šiandien. Kaina 10c. Klauskite Naujienose.

NAUJIENU
Pinigu Siuntimo Skyrius atdaras kasdien nuo 8 v. ryto iki 8 val. vak. Nedėldieniais nuo 9 v. ryto iki 1 v. p. p.

10

Tarp Chicagos Lietuvių

Iš 18 apylinkės

Protesto masmitingas

Pentadienį, rugpjūčio 29 d., šaukiama protesto masmitingas del uždarymo David Swing viešosios mokyklos.

Sios apylinkės mokyklą lankantys vaikai turi pilną teisę turėti mokyklą, nes ir jų tėvai, kaip kitų apylinkių gyventojai, moka mokesčius mokyklų užlaikymui. Pagelbėkite jiems, vaikams, tame reikale atsilankydami į šį masmitingą. Mokykla jau yra priversta vaikų savistoviam gyvenimui.

Mitingas bus laikomas Halsted Street Institutional Church namė, 1922 South Halsted St. Mitingo pradžia 8 valandą vakaro.

Patys ateikite į mitingą ir atsiveskite savo draugus.

Šį mitingą šaukia Halsted Gatvės Biznierių Asociacija ir Slovakų-Amerikonų Demokratinis Klubas 21 wardo.

North Side

Pavogė M. Čepulevičiaus automobilį

Praeitą šeštadienio naktį, rugpjūčio 22 d., p. Čepulevičius su savo "Essex" atvažiavo pas savo draugus ant Beach ave. Jau vėlokai su kai kuriais draugais išėjo gatvėn ir rengėsi namo važiuoti. Žiūrė, kad automobilio jau nebėra.

Apie automobilio pavogimą pranešė policijai, bet automobilis ik šiol dar nėra surastas.

Reikia pastebėti, kad pasta ruoju laiku North Sidėj pradėjo siausti autų ir garažų vagys. Spaulding g-vėj — prie Humboldt Parko—vakar naktį buvo jau trečias garažas išlaužtas ir nuimti visi "tajorai".

Spėjama, kad tuo darbu užsiima tos apylinkės vaikėzai. —Rep.

Roseland

Goldenstaričiai dalyvaus Margučio piknike. Ateinantį sekmadienį, rugpjūčio 30 d., Oaks daržė yra rengiamas Margučio piknikas. Goldenstaričiai yra pasizadėję dalyvauti programoje lošdami bėsboją. Loš su Marquette Maroons. Tai bus didelis susirėmimas. Nės kuris jautkas laimės loš, tai sykiu laimės ir dovanas, puikią trofiją, arba kaip nekurie sako—uzboną. Goldenstaričiai su visa busterių armija rengiasi dalyvauti piknike.—N.

Radio Programos buvo geras

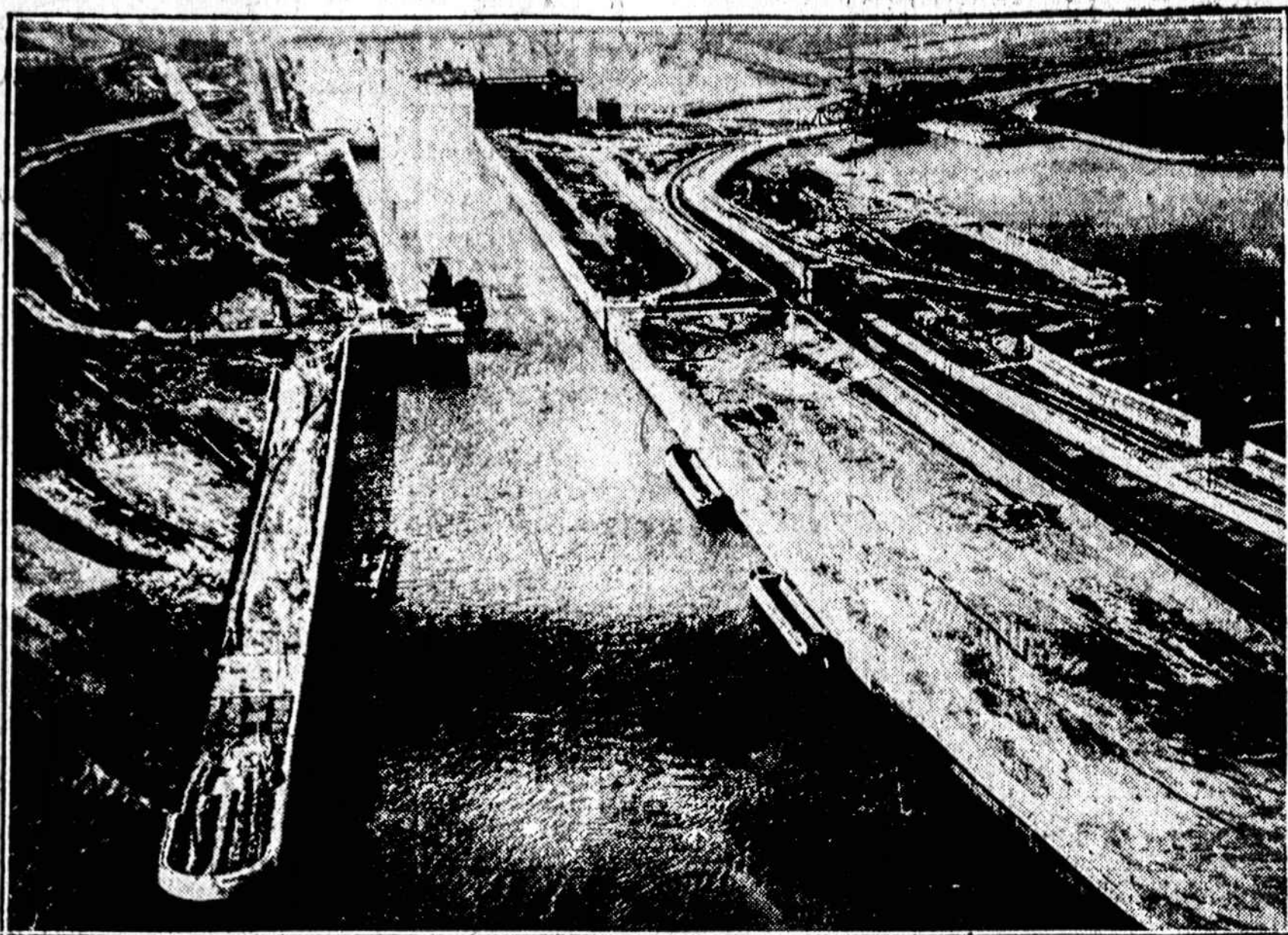
Antradienio vakare, rugpjūčio 26, atvydžiai klausius lietuvių radio programo, kurį duoda Peoples Furniture Co. Ir reikia pripažinti, kad šis programos buvo geras. Tarpe pranešimų, buvo sugrąžta neblogų rekordų; reikia spėti, kad klausytojams jie patiko.

Tik pranešėjas lietuvis jau nebuvo toks geras, kaip pirma. Tenka manyti, kad buvęs pranešėjas yra išvažiavęs atostogų.—Radijušas.

Išvažiavimas

Rengia jį Lietuvių Moterų Draugija Apšvieta ir Lietuvos Dukterų Draugija. Išvažiavimas bus sekmadienį, rugpjūčio (September) 6 dieną. Vieta išvažiavimui pas p.Kučinską prie Lietuvių Tautinių kapinių.

Bus muzika, šokiai, užkandžiai, gėrimai, laimėjimai ir t.t. Visas iš šio išvažiavimo pelnas skiriamas Oak Forest namams lietuviams. Oak Forest

[Acme-P. & A. Photo]

Naujas vokiečių uosto kanalas, kuris šiomis dienomis formaliai tapo atidarytas. "Bremen" buvo pirmas laivas, kuris į tą kanalą įplaukė.

prieglaudoj lietuvių randasi apie 90 ar daugiau. Kiek teko sužinoti apie tuos gyventojus, tai jie labai laukia, kad juos atlinkytų ir pavaišintų neris kelis kartus per metus.

Taigi gerbiama publika melžiamie atsilankyti skaitlingai į šį išvažiavimą ir paremti nelaimingus sergančius ir senelius.—Kviečia Rengėjos.

Radio Programos ši vakarą

Iš stoties W. H. F. C., 1420 k., nuo 7 iki 8 val. vakare šandie radio klausytojai išgirs naujos reprodukcijos rekordus, dar niekur negirdėtus, kaip tai: "Artojaus Daina" ir "Svajonių Naktis"—Stasio Pauro ir Juozo Antanėlio.

"Kazokėliai" ir "Aš už jūrų"—Vanagaičio ir Olšausko duetai.

Bus grotos ir kitos, gražios melodijos Lietuvoje įgajitos.

Reikia priminti, kad dabar Budriko krautuvė gavo labai daug naujų rekordų iš Lietuvos. Pasiklausę per radio tų gražių rekordų, nuvažiuokite į Budriko krautuvę ir išsirinkite sau tinkamų rekordų.

—Rekordinis.

Čikagiečiai Racine, Wis., SLA. kuopos piknike

Adv. K. Gugis, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje išdėstė, kiek žinia, buvo kviestas vietinės Racine, Wis., SLA. kuopos atvykti ten ir pasakyti jiems prakalbą. Jam sudarė draugystę šie asmenys: Dr. Graičiūnas, p-lė Ona Šulciūtė ir K. Liutkus. Rasiniečiai visus juos gan draugiškai sutiko ir ačiavo už atsilankymą.

Apie ketvirtą valandą po pietų adv. K. Gugis buvo perstatytas kalbėti. Jis kalbėjo trumpai, bet gan vaizdžiai apibūdino SLA. kaip tautinės organizacijos uždavinius, kokį vaidmenį Susivienijimas vaidina savųjų tarpe, nurodė, jogei lietuvių palaikymas Suv. Valstybės yra didelės svarbos dalykas ir kad tam gali žymiai

pagelbėti tokia didelė ir kultūringa organizacija, kaip SLA. Šituo vaduodamasi adv. K. Gugis kvietė jaunuolius, kad jie kuo didesniu skaičium dėtųsi prie Susivienijimo ir taip pat rupintųsi gilinti į SLA. reikalus ir uždavinius.

Po išdėstymo kalbos buvo kelias rimtų klausimų, į kuriuos jis tiksliai atsakė. Tuo ir baigėsi pikniko programos.

Piknikas buvo neskaitlingas. Tur but, kad tam yra kokios kliutys, jog vietos lietuvių nesilanko į savo organizacijos rengimus.—Rep. K.

Chicagos Lietuvių Choras "Pirmyn"

Chicagos Lietuvių Choras "Pirmyn" vėl rengiasi stoti darbą. Atėjus vėseniam orui ir vakacijoms praėjus, Liet. Choras Pirmyn pradės savo praktikas šį penktadienį, rugp. 28. Pirmyn choras yra nutaręs naujų darbų atlikti, butent pastatyti gražią ir linksmą operetę "Agurkai" ir prie to praleist daug linksmų laikų.

Dabar choro nariai rengiasi pradėti tą sunkų, bet linksmą darbą po vadovystę gabaus muzikos direktoriaus, p. Steponavičiaus. Visi, kurie myli dainas ir muziką, yra kviečiami prisidėti prie mūsų choro, ypačingai jį jaunuomenė. Nes čionai visi esame lietuviai ir lie-

tuvaits, ir būtų gerai kad mūsų tautos dainos ir muziką gyvuotų! Praeitą sezoną choras buvo didžiausias Chicagoje, ar ne but galima padaryti jį dar didesnį ir geresnį?

Stokim į darbą, ir prie to praleiskim linksmą laiką. Nepamirškite, kad pirmą praktiką bus šį penktadienį, 8 v. vakare, Meldadžio svetainėje, 2244, W. 23rd Pl.

Iki pasimatymo, A. K.

Pranešimas

Turime garbės pranešti savo draugams ir draugėms, kad mes, Vincentas Liutkus, 2230 Blue Island avenue, ir Jonas Piktuzis, 4201 South Western ave., apleidžiam "Chicagą" kelio-likai savaitę. Musų šeimos pasiliks namie.

MADOS MADOS MADOS

3130

3130 — Naujoviškas sporto modelis. Tinka iš lengvaus šilko ir iš madnos rudeninės materijos. Su ilgom arba trumpom rankovėm. Sukirptas miero 14, 16, 18, 20, taipgi 36, 38 ir 40 colių per krutinę.

Norint gauti vieną ar daugiau virš nurodytų pavyzdžių, prašome iškirpti paduotą blankutę arba priduoti pavyzdžio numerį, pažymėti miterį ir aiškiai parašyti savo vardą, pavardę ir adresą. Kiekvieno pavyzdžio kaina 15 centų. Galima prisiųsti pinigų arba pašto ženkleliais kartu su užsaky mu. Laiškus reikia adresuoti: Naujienos, Pattern Dept., 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

NAUJIENOS Pattern Dept.
1739 S. Halsted St., Chicago, Ill.
Čia įdedu 15 centų ir prašau atsiųsti man pavyzdį No .....
Mieros ..... per krutinę
(Vardas ir pavardė)
(Adresas)
(Miestas ir valst.)

Kai dabar yra prasti laikai bizniui, tai turėdami gan daug liuso laiko nusitarėm aplankyti rytinėse valstijose gyvenančius gimines ir draugus. Kelionė atrodo lyg būtų gan tolima, bet buna dar tolimesnių. Pirmąją stotį (nakvė) manome turėti Detroit, Mich. Antrą—Niagara Falls. Ir ją pasiekti planuojame per Kanadą. Trečią stotį esame nužūrėję Bostone, Mass.

Tikimės, kad Liutkaus naujas 8 cilindrių Nash galės vežti mus gerai, jei niekas kely nepasipainios. Pasiekę Bostoną, pradėsime lankyti gimines ir draugus. O jei mūsų nepriims draugiškai, kaip mes tikimės, tai trauksime toliau į rytus, kol atsidursime Montreal, Canada. Gi pasiekę Montreal išgersime po porą taurių Jūsų visų sveikatai ir porą "ekstra" "Naujienų" sveikatai.

Paskui pranešime ką gero matysime, arba iš ten sugrįžę "Naujienoms" paaiškinsime.

Dabar goodbye visiems mūsų draugams ir draugėms iki sugrįšime.

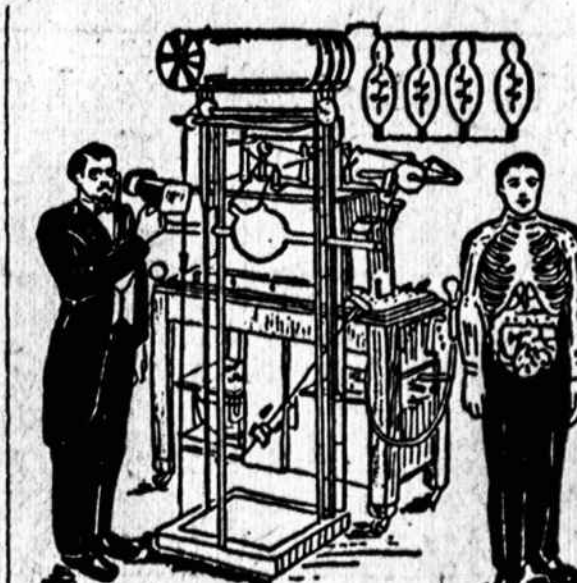
—V. Liutkus ir J. Piktuzis.
P. S. Apleisim Chicagą rugp. 27 d. 5 val. ryto. U. L.

PRANEŠIMAI

Grand Rapids, Mich.
LSS. 51 kuopos įvyks susirinkimas penktadienį, rugpjūčio 28 d. 7 val. vakare, šv. Juozapo svetainėje. Draugai ir draugės esate visi kviečiami dalyvauti ant šio susirinkimo. nes turime svarbių reikalų apkalbėti, ateinantį susirinkimą turime gaivinti ir det spėkas susirinkimo darbininkas politiškas organizacijos, tad neatbutina kviečiu visus ant sekancio susirinkimo. Sekr. J. Karsoh.

SIUSKIT PER NAUJIENAS PINIGUS LIETUVON

Toprašo Lietuvos žmonės ir taip pataria Lietuvos bankai

Specialistas gydymo chronikų ir naujų ligų. Jei kiti negalėjo jums išgydyti, atsilankykite pas mane. Mano pliusas: išsiaiškinu mas atidėjęs jūsų tikrą ligą ir jai atitinkamais ligų gydymu, sveikata jums sugrįša. Esit pas tikrą specialistą, kuris ne tik išgydys tur ir kas jums skauda, bet pats pasakys po galutinio išsiaiškinimo—kas jums yra.

Dr. J. E. Zarembo
20 W. Jackson Blvd., netoli State St.
Kambarys 1016
Iškirptis elevatorių
CHICAGO, ILLINOIS
Ofiso valandos: nuo 10 ryto iki 1 po pietų, nuo 5 iki 7:30 vakaro. Nedėlio nuo 10 ryto iki 1 po pietu.

SKAISTUS VEIDAS
Juodieji inkstai, spuogai pašalinami ant visados, taigpi visokie odos nuspogavimai.
SOUTH-PARKWAY LAB.
403 E. 61 St. Tel. Normal 5303
Val.: 10 a.m. iki 5 p.m., 7 iki 9 p.m.

CLASSIFIED ADS.

Educational
Mokyklos
MOKYKIS BARBERYSTES AMATO
Dienomis ar vakarais. Del informacijų šauk arba rašyk:
INTERNATIONAL BARBER COLLEGE
672 West Madison Street

Automobiles
\$20 IMOKETI, 18 MĖN. ISIMOKETI
1928 Packard club sedan; 6 w. w. \$475
1930 Buick sedan \$475
1930 Auburn sedan \$475
1930 Geo sedan \$475
1930 Hupmobile sedan \$475
1930 Pontiac coupe \$475
1931 Ford coupe \$475
1931 Oldsmobile conv. coupe \$475
1931 Oldsmobile sedan \$475
1931 Chrysler sedan, model 76 \$475
30 kitų kuru turim parduoti.
HAMILTON MOTOR SALES
732 So. Halsted St.
tel. Vincennes 9070

\$20 IMOKETI, 18 MĖN. ISIMOKETI
1928 Buick sedan nauji talrai \$475
1928 Buick coupe geran stovyj \$475
1929 Chevrolet sedan kaip naujas \$285
1929 Chevrolet coach mažai važiuotas \$285
1930 Chevrolet coach nauji talrai \$285
1930 Chevrolet roadster fender wells \$285
1931 Ford coupe fender wells \$285
1930 Ford coupe kaip naujas \$285
1929 Ford tudor sedan geras \$285
Hupmobile 6 sedan wire wheels free \$475
1931 Essex sedan kaip naujas \$445
1929 Essex coach A 1' alovy \$285
1929 Oldsmobile coupe rumblo seat \$285
1928 La Salle coupe fender wells \$285
1929 Graham 612 coupe fender wells \$285
732 So. Halsted St.
tel. Vincennes 9070

Financial
Finansai-Paskolos
REAL ESTATE BONAI
Visos laidos perkamos ir parduodamos
Dpl gerenyje kamų mstatymams
CITY INVESTMENT CO.
105 W. Adams St.
tel. Central 7332

Business Service
Biznio Patarnavimas
UMI MIRTIS
Blakėms, tarakonams, uodams ir visiems kitiems namų vabalsams. Žiurkių naikinimas mūsų specialybė. Šaukite Seely 3345 del nemokamos demonstracijos.
CHICAGO GERMICIDE CO.
17 South Paulina St.
Tel. Seely 3345

THE BRIDGEPORT TIN SHOP
Išsirengę pilną pasiginkimą Hardware ir Malevy, taigpi plumbingo reikmenų. Zemos kainos.
3218 So. Halsted St.
Tel. Victory 4965

Help Wanted—Male
Darbininkų reikia
REIKIA AGENTU
Magic Heer — greičiausia parduodamas Elektrikinis Vandens Šildytuvas. Zemiausias kainos agentams. Grynas pelnas \$2 ant kiekvieno pardavimo. Sempeliai \$1.
Atsiųskite asmeniška.
REGENT ELECTRIC WORKS
8440 South Chicago Ave.

REIKALINGA radio salesmanų, turi būti patyję su ar be karo; drawing account ir komisas; pilną ar dalį laiko; darbui gali užsidirbi ir savaitę \$100 ar daugiau; atsiųskite tikrai asmeniška.
LIPSKY'S MUSIC & RADIO STORE
4916 W. 14th St.

Help Wanted—Female
Darbininkų Reikia
REIKALINGA patyryusių moterų sortuoti seną popierių. P. Goldman & Son.
2100 So. Loomis St.

PRIMIUSI kokios bedarbio šeimynos 13—14 metų mergaitė, leisiu mokyklon, rėdysiu ir duosiu užlaikymą. Už pagelbėjimą prie namų ir pridabojimą 2 val. 3635 Flournoy St., 1 lubos.

For Rent
PASIRENDUOJA 4, 5 ir 6 kambariai, naujai dekoruoti. Renda \$14, \$15 ir \$18 mėnesi.
735 W. 49th Pl

CLASSIFIED ADS.

Furnished Rooms
PAIEŠKAU 2 kambarių del savęs ir 10 metų mergaitės. Meldžiu šaukti I. J. Zolp, Boulevard 5203.

Furniture & Fixtures
Rakandai-Italai
TURIU paaukoti gražius 4 kambarių augstos rūšies rakandus, kaurus ir radio. Veikite greitai.
6348 S. Campbell Ave.

JAUNA pora tuojuos paaukos gražų sklypą seta, 9x12 Wilton kaurus. 9 smučių riešuto namgomojo seta, 2 pilnus riešuto miegamojo setus, lėpas, cedar chest, gražius mažus kaurus, indus, elektrikinį radio, valytoją, firankas; parduos už 1 dalį originalūs kainos.
7816 S. Marshfield Ave.

STORADŽIAUS RAKANDU BARGENAI
2 smučių sklypų setas \$17.50
Wilton kaurai tikrai \$5 ir kaus.
3 smučių miegamojo setas \$22.50
7 smučių valgomada setas \$17.50
AMERICAN STORAGE FURNITURE CO.
0701 S. Halsted St. ir 423 W. 63rd St.

Business Chances
Pardavimui Bizniai
PARDAVIMUI buferinė su namu. Turi buti parduota ir dvi savaites už \$5,000 žemiau tikrosios kainos.
3132 N. Kedzie Ave.

PARDAVIMUI bargenas — gražus saldainių štoras, pigi rėnda, gera vieta, ant 22 garvės. artį Leavitt. Turiu parduoti, nes apleidžiu miestą. Matyk John P. Kostja, pas John Kuchinkas, 2221 W. 22 St.

PARDAVIMUI "Roadhouse" prie didelio kelio ir Cedar Lake ežero. Biznis pelningas. Parduosiu "cash" arba mainysiu ant namo Chicagoje. Priežastis pardavimo — liga.
LAURINAITIS
Box 43.
Cedar Lake, Ind.
Tel. Lowell 171 M 3

PARDAVIMUI pigiai 3 kėslų barberinė netoli teatro. Renda \$35.00 su pragyvenimu. 3262 S. Morgan St.

Farms For Sale

Ukiai Pardavimui
ŠIAURINIAME WISCONSINE UKIŲ BARGENAI
DABAR ATĖJO LAIKAS PIRKTI UKES ŠIAURINIAME WISCONSINE. Pastebėjus pievų kantių. Žemė yra Kenna dumbinė—molis. Gera del pie-ninkystės, avių auginimo, bulvių ir tt. Lietus tankiai lija. 2 iki 8 mylių nuo kantių dikeleio, netoli miesto su 2000 gyventojų, puikios mokyklos, bažnyčios, krutuvės, 40 ar daugiau akrų \$5 už akrą ir aukščiausias 78 mylias į pietvakarius nuo Green Bay ant Chicago ir North Western geležkelio, taigpi ant State Trunk Highway 32. Atvykite pamatyti arba rašykite del smulkesnių informacijų. Chicago, Milwaukee, St. Paul ir Pacific geležkelis parduos jums **ROUND TRIP TIKIETĄ** NUC **CHICAGO IŠ KILIA WAUSAUKEE** UŽ \$3.20. Traukinys išeis 10:15 val. vakare Pėnyktioj Rugėjo-Septemb. 4to arba Subatoj, September-Rugėjo 5 d. ir pribus į Wausaukę 5:40 val. ryto. Jus galite sugrįžti Chicago Subatoj, Nedėlio arba Pamedijj nakti; išvažiudami 11:11 vakare ir pribudami Chicago ateinantį rytą, 7:40 val. Tai duos jums progą pralieti 3 dienas, įskaitant Labor Day gražiame šiauriniame krašte. Duokite mums žinių laišku ar atvažiavusite. Mes sutiksime jus automobiliu Wausaukę ir nuvešime iki Soperton, MENOMINEE BAY SHORE LUMBER COMPANY, SOPERTON, FOREST COUNTY, WISCONSIN.

Exchange—Mainai
MAINYSIU keturių pagyvenimų namą, kuris randasi geroj vietoj ant farmos. Kreipkitės 6630 S. Peoria St. Imas augstas ir užpakalis.

Real Estate For Sale
Namai—Žemė Pardavimui
Paul M. Smith & Co.
REAL ESTATE
LOANS & INSURANCE
Perkam, parduodam, mainom namus, lotus, farmas, biznius visokios rūšies. Nėra skirtumo apylinkėms ir kur yra ar kas yra. Perkam notas, 2nd mortgage ir parupinam 1 ir 2nd mortgage lengvomis lūlygomis. Teisingas ir greitas patarnavimas.
4425 So. Fairfield Ave.
Tel. Lafayette 0455

ŠEŠIU kambarių murinė kampinė bungalov, 2 karų garažas. Gera pastatyta. Karštu vandeniu šildoma. Tyle maudynė. Didelis pirmas murgėjus išduotas 14-kai metų. Kainavo \$14,500. Apleidžiu miestą. Greitam pardavimui \$10,500.
5700 S. California Ave.

BARGENAS. — Pardavimui murinis cottage, 2 po 4 kamb. flatai, arti 23 ir Robey gatvių. \$2400 cash. J. Kuchinkas, 2221 W. 22nd St.

NASLE turi parduoti 4 kambarių cottage su 3 kambarių cottage užpakaly; garažas; 60 pėdų lotas; arti 74 ir Aberdeen gatvių. Bargenas. Savininkas 4319 Lake Park Ave. tel. Oakland 4283.

PARSIDUODA PIGIAI
Labai puikus sklypas žemės del vasarnamio. Gražioj vietoj. Beveik 2 akrai. Buvus sodas, ant upės kranto, cimaninio kelio, šale Golf Course. 17 sveikų obelių, bėgantis šaltinis, lietuvių apgyventoj kolonijoj, 94 mylios iš Chicagos.
Nordami aiškesnių žinių kreipkitės pas
F. J. TUPIKAITI
725 West 123rd St.
Tel. Pullman 0071

Nupiginimas Ant Anglių

Užsiskirkite sau anglių dabar, pristatymui rugėjo 15 d., už šias žemas kainas:
Chesnut \$12 už toną
Range \$12 už toną
Egg \$11.75 už toną
Kartu su užsaky mu turi buti pridėti pinigai, nes mes negalime pristatyti C. O. D. už šias žemas kainas. Priešikite čekį ar pinigus kartu su užsaky mu.
Pirmas atėję — pirmas bus aptarnaujami.
Mes pristatome į visą miestą dalia.
MILLER COAL COMPANY
657 W. North Ave.